

Fjernvarmesektoren skal være beredt til at håndtere kriser

Fjernvarmesektoren skal planlægge, hvordan den kan opretholde forsyningen i krisesituationer. Det kan føre til ny bekendtgørelse om emnet.

BEREDSKAB

Af journalist Flemming Rasmussen,
Dansk Fjernvarme

Den danske fjernvarmesektor er ikke umiddelbart det første, man kommer i tanke om i forbindelse med efterdøningerne af verdenshistoriens mest kendte terrorangreb 11. september 2001.

Ikke desto mindre er terrorangrebet i New York blandt årsagerne til, at der blev skabt et vendepunkt i måden begrebet "beredskab" tænkes på. Denne fornyede fokus på beredskab breder sig som ringe i vandet ud i alle kroge af samfundet, også til fjernvarmesektoren.

Det er nemlig sådan, at de enkelte ministre i henhold til beredskabsloven skal planlægge, hvordan man kan opretholde og videreføre samfundets funktioner i tilfælde af ulykker, katastrofer og krigshandlinger. For energiområdets vedkommende handler det om at opretholde forsyningen i tilfælde af krisesituationer. Og det handler også om fjernvarme.

Status er pt., at der i forhold til fjernvarmesektoren ikke findes særlige bestemmelser om beredskabet, men fjernvarmesektoren indgår som en central del af det samlede energiområde.

Det var baggrunden for, at Energistyrelsen i samarbejde med Dansk Fjernvarme har afholdt en temadag om emnet, som primært havde deltagelse af de store transmissions- og distributionsselskaber. Det er sandsynligt, at beredskabsarbejdet i første omgang fokuserer på de store

Den voldsomme orkan den 3. december 1999 satte det danske beredskab på en alvorlig prøve. Det gjaldt også i både el- og fjernvarmesektoren, hvor overrevne elkabler medførte strømudfald, hvilket gav en række problemer. Foto: Claus Hansen/Polfoto.

byers fjernvarmenet og de selskaber, som er tilsluttet dem.

Formålet med dagen var at drøfte behovet for et formaliseret beredskabsarbejde i fjernvarmesektoren, omfanget af det, og hvordan det kan reguleres fra myndighedernes side. Mere om det senere.

Fokus på el og gas

Kontorchef Henrik G. Petersen fra Beredskabsstyrelsen indledte med at fortælle om beredskabet i den civile sektor i almindelighed. Det handlede blandt andet om den føromtalt øgede fokus på beredskab i samfundet.

- 11. september er ofte nævnt som vendepunkt, men der er også andre begivenheder, der har skabt dette fokus. Det drejer sig blandt andet om stormen i 1999, flere større oliekatstrofer og helt generelt om overgan-

gen fra den kolde krig til en ny tid med andre, mere uforudsigelige trusler. I alt dette har man ikke nationalt oplevet markante problemer omkring fjernvarmeforsyning, og derfor har der ganske naturligt ikke været så megen opmærksomhed omkring netop denne sektor, fortalte Henrik G. Petersen.

Umiddelbart har det også været Energistyrelsens opfattelse, at der for fjernvarmesektoren ikke er behov for samme omfang af beredskab, som for el- og naturgassektorerne. Derfor valgte styrelsen da også at starte med el og gas. Det forklarede konsulent Uffe Strandkjær fra Energistyrelsen.

- Vi koncentrerede os i første omgang om el og gas. Utrolig meget i vores samfund er hængt op på el. Og el er hængt op på gas. Det drejer sig

om store energimængder, så derfor startede vi dér, konstaterede han.

Uffe Strandkjær pointerede dog i samme ombæring, at også varmesektoren er af væsentlig betydning.

- Mange i samfundet er afhængige af varme. Det gælder især syge, ældre, handicappede og ikke mindst institutioner som hospitaler. Men der vil også være andre dele af samfundet, hvis evne til at fungere vil blive kraftigt påvirket af en længerevarende varmemangel, sagde han.

En bekendtgørelse "light"

Derfor retter Energistyrelsen nu også opmærksomheden på fjernvarmen i en beredskabsmæssig sammenhæng. Men hvad er det så, der skal ske?

Ifølge Uffe Strandkjær handler det i vid udstrækning om at skaffe sig overblik over beredskabet i fjernvarmesektoren.

- Vi går ud fra, at der allerede i dag er et omfattende beredskab i fjernvar-

mesektoren. Vores udgangspunkt er ikke, at der er noget galt, som skal rettes. Vi forventer heller ikke, at der skal være pligt til at foretage større investeringer, med mindre der afdækkes konkrete behov for det. Vores tilgang er, at man gennem systematisk planlægning kan øge overblikket og bevidstheden om beredskab: Hvad er styrker, svagheder, muligheder og relevante trusler?, sagde Uffe Strandkjær og fortsatte:

- Hvis det så fører til, at man i sektoren selv opdager nogle ting, hvor man siger "her er muligheder for forbedringer", kan man jo reagere på det. Måske finder man svagheder, som man mener er for dyre at kompensere for. Men alene bevidstheden vil formentligt løfte niveauet - det er i hvert fald en del af erfaringerne fra el- og gassektorerne.

I sidste ende vil det formentligt ende med regler i form af en bekendtgørelse, der sætter nogle rammer for

fjernvarmesektorens beredskab. Det er endnu uklart, hvad den kommer til at rumme, men det bliver efter alt at dømme ikke et voldsomt bureaukratisk værk. Som Uffe Strandkjær formulerede det ved temadagen, bliver der formentlig nærmere tale om en "bekendtgørelse light" set i forhold til bekendtgørelserne for el og gas.

"Vi kalder det forsyningssikkerhed"

Blandt de fremmødte ved temadagen kredsede snakken og kommentarerne især omkring det faktum, at fjernvarmesektorens mest sårbare punkt i de fleste tilfælde ligger uden for værkerens egen kontrol - det er nemlig strømmen.

Uden strøm - ingen fjernvarme. I den sammenhæng konstaterede Uffe Strandkjær, at Energistyrelsen har fat i de store kraftvarmeværkers beredskab via beredskabet for elsektoren.

(Fortsættes næste side)

(Fortsat fra forrige side)

I forhold til elsektoren er der desuden en række forhold omkring fjernvarmesektoren, der er væsentlig anderledes. Blandt andet det faktum, at fjernvarmenettene er lokale, ikke er indbyrdes forbundne og ikke er forbundet med udlandet. Det er derfor begrænset, hvor store områder, der kan lægges døde i én ombæring.

For fjernvarmesektorens vedkommende kommer opgaven omkring beredskab formentlig i vid udstrækning til at handle om god planlægning og information. Det er jo ikke sådan, at begrebet "beredskab" er ukendt på de danske varmegærker. Som TRE-FOR's varmforsyningschef, Helge Schlott Hansen, udtrykte det:

- I fjernvarmesektoren har vi altid beskæftiget os med disse ting. Vi har bare ikke kaldt det beredskab men forsyningssikkerhed. Vi har planer for, hvordan vi klarer rørbrud og alt

sådan noget. Forsyningssikkerhed er absolut topprioritet i varmesektoren.

Ifølge beredskabschef i Fredericia Kommune, Kaj Petersen, der også var til stede ved temadagen, er det dog en god øvelse at tænke alverdens tænkelige og utænkelige scenarier igennem. Både scenarier, hvor værket bliver en del af en større krise, for eksempel et omfattende elnedbrud, og hvis krisen udelukkende handler om egen forsyning. Hvad gør man for eksempel hvis varmecentralen ganske enkelt brænder ned?

- Hvem skal I snakke med? Hvor længe tager det at få styr på situationen, hvad får I brug for af udstyr? Hvad skal I kommunikere, til hvem og hvordan? Alt sådan noget, sagde Kaj Petersen.

Helge Schlott Hansen medgav, at netop kommunikation under en kritesituation er yderst vigtig.

- Vi så det under stormen i 1999. Der røg stort set al strøm og der-

med også varmen. Alt det med at få systemerne reetableret sad på ryg-raden. Det havde vi totalt styr på. Men vi dumpede på information. Vi havde folk stående med kyllinger i hånden, som var ved at dø fordi der ikke var strøm til ventilation på kyllingefarmene. Så det nye for os er, at vi skal have styr på hvad vi skal sige, til hvem og hvornår. Netop derfor har vi som multiforsyningsselskab i dag et presseberedskab som træder til ved en kritesituation, sagde han.

Kontorchef Henrik G. Petersen fra Beredskabsstyrelsen var helt enig i, at information er altafgørende.

- Det er lige før, det er vigtigere at fortælle folk om, hvad der ikke fungerer - eksempelvis deres varme - end rent faktisk at få det til at virke igen. Det er selvfølgelig en overdrivelse, men der er noget om snakken, konstaterede han med et skævt smil.

fr@danskfjernvarme.dk